

Henk Kool

Gemeente Den Haag

Retouradres: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag

De voorzitter van Commissie Samenleving

Uw brief van

Uw kenmerk

Ons kenmerk

BSW/2012.263 – RIS 253466

Doorkiesnummer

070- 3537575

E-mailadres

Aantal bijlagen

Datum

6 november 2012

Onderwerp

Diverse toezeggingen Commissie Samenleving

Geachte voorzitter,

Ik heb met veel interesse kennis genomen van het manifest ‘Delen achter de duinen’ van de Initiatiefgroep Armoede. In het manifest doet de Initiatiefgroep suggesties ten aanzien van het armoedebeleid. Onderstaand treft u, mede namens mijn collega Baldewsingh voor het onderdeel maatschappelijke opvang, mijn reactie op het manifest aan.

Daarnaast ga ik in op een tweetal toezeggingen die ik tijdens de commissievergadering op 18 oktober 2012 heb gedaan. Hierbij gaat het om:

- de criteria om een beroep te kunnen doen op het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz);
- informatie over het aantal vestrekkingen van de langdurigheidstoelag ten opzichte van de doelgroep.

Manifest ‘Delen achter duinen’

Armoede

In het manifest is aangegeven dat kinderen veel aandacht verdienen binnen het Haagse armoedebeleid.

Het college beschouwt het als zijn taak om de maatschappelijke participatie te bevorderen van (schoolgaande) kinderen die belemmeringen ondervinden in die participatie door de financiële positie van hun ouders. Het college geeft uitvoering aan het beleid ter bevordering van de maatschappelijke participatie van kinderen door:

- het bevorderen van de deelname aan de voorschool door het vergoeden van de eigen bijdrage aan de betrokken instellingen voor kinderen in de leeftijd van 2,5 – 4 jaar met een Ooievaarspas om vroegtijdig het ontstaan van leerachterstanden te voorkomen;

Inlichtingen bij

- het bevorderen van deelname aan buitenschoolse activiteiten door de scholen een jaarlijks vast te stellen bedrag te verstrekken voor leerlingen met een Ooievaarspas, in ruil waarvoor de school geen ouderbijdrage int;
- de deelname aan activiteiten met een sportief, educatief, sociaal dan wel cultureel karakter door kinderen van ouders met een laag inkomen te stimuleren door de afgesproken kortingen bij aanbieders van de Ooievaarspas;
- kinderen met een Ooievaarspas kunnen gratis deelnemen aan één sport of culturele activiteit en aan zwemlessen waarvoor de aanbieders een vergoeding ontvangen;
- attributen voor gratis sport of cultuur worden tot een jaarlijks vast te stellen bedrag verstrekt via de Stichting Leergeld;
- schoolgaande kinderen die een computer of een fiets nodig hebben voor school kunnen eveneens een beroep doen op de Stichting Leergeld;
- ter bestrijding van extra kosten voor schoolgaande kinderen kunnen ouders met een laag inkomen een beroep doen op het Schoolkosten Fonds.

Voor wat betreft de verlaging van de grens voor categoriaal armoedebeleid naar 110% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm is het zo dat het gaat om een landelijk besluit. Het is aan de nieuwe regering om een herziening van het rijksbesluit op de begrenzing van de categoriale bijzondere bijstand in overweging te nemen.

Overigens is ook het vreemdelingen- en asielbeleid een onderwerp waarbij het Rijk de kaders stelt. De primaire verantwoordelijkheid voor ongedocumenteerden ligt bij het Rijk. Wel trekt de gemeente zich het lot van vreemdelingen in zeer kwetsbare omstandigheden aan. De gemeente subsidieert al enkele jaren organisaties die activiteiten uitvoeren voor deze mensen (zie voor asielbeleid verder onder andere RIS 250611).

In het manifest wordt de suggestie gedaan om kookcursussen te organiseren. De schrijvers geven aan dat mensen met lage inkomens meer moeite hebben om gezond en regelmatig te eten. De gemeente (Den Haag OpMaat) biedt al een paar jaar de workshop 'goed voor weinig' aan aan de Haagse burger. Burgers leren hoe je met weinig geld toch gezond kunt eten. Het gaat hier voornamelijk om een juiste besteding van leefgeld. Onderwerpen die behandeld worden zijn: gezond eten volgens de schijf van vijf, smaaktesten, boodschappen doen, aanbiedingen in de supermarkt, voedingswaarden, supermarktbezoek en recepten. De cursus wordt ongeveer vijf keer per jaar gegeven. De start van een nieuwe groep wordt via de website van de gemeente bekend gemaakt. Om het bereik verder te vergroten wordt bij de volgende groep ook gebruik gemaakt van een advertentie in bijvoorbeeld De Posthoorn.

Maatschappelijke opvang

In het manifest wordt gesteld dat daklozen geen toegang zouden hebben tot de woningmarkt en dat er door het CCP te weinig maatwerk zou worden geleverd om mensen in een geschikt traject naar huisvesting te krijgen. In Den Haag kunnen personen die behoren tot de doelgroep van het programma Den Haag Onder Dak (multi-problematiek waaronder (dreigende) dakloosheid) zich melden bij het daklozen loket van het CCP. Hier krijgt men een traject aangeboden dat bestaat uit begeleiding op de gebieden wonen, inkomen, zorg en dagbesteding. Toeleiding naar de maatschappelijke opvang en/of een zelfstandige woning maakt hiervan onderdeel uit. Behoort men niet tot de doelgroep van het programma Den Haag Onder Dak dan wordt men doorverwezen naar andere voorzieningen.

Voor personen die behoren tot de doelgroep van het programma Den Haag Onder Dak stelt het CCP een individueel trajectplan op dat zich richt op het (her)verkrijgen van voldoende niveau van zelfredzaamheid op de essentiële leefgebieden. Het individuele trajectplan wordt uitgevoerd door verschillende zorgaanbieders die een passend zorgplan opstellen voor de individuele cliënt.

Het manifest stelt dat de acht weken eis geschrapt moet worden. Een traject voor een cliënt is maatwerk. De periode van acht weken kan indien nodig dan ook verlengd worden. Dit wordt ook gedaan. Mensen die uitvallen kunnen zich op elk moment weer aanmelden bij het CCP waar men dan opnieuw een intake krijgt en er wederom een traject wordt gestart.

In het hoofdstuk over daklozen wordt gesteld dat de nachtopvang dagelijks vol is en mensen niet kunnen worden opgevangen. De Kessler Stichting geeft de bezettingsgraden van de reguliere nachtopvang door aan het CCP. Uit deze gegevens blijkt dat de huidige capaciteit voldoende is. Er worden geen mensen geweigerd die recht hebben op de reguliere nachtopvang.

Een suggestie uit het manifest is om meer laagdrempelige voorzieningen te creëren. Het programma Den Haag Onder Dak biedt maatwerk voor mensen die te kampen hebben met multi-problematiek. Het betreft ingewikkelde en zware problematiek waarvoor goede voorzieningen nodig zijn. Mensen die eenvoudige of enkelvoudige problemen hebben kunnen ondersteuning krijgen vanuit het reguliere aanbod. Hierbij kan gedacht worden aan het welzijnswerk, schuldhulpverlening en schuldsanering en andere voorzieningen van de gemeente zoals re-integratie op de arbeidsmarkt.

In het manifest wordt de zorg geuit dat door het sluiten van gebruikersruimten, mensen in de kou worden gezet. Het is zo dat sluiting van de gebruikersruimte aan 't Zieken staat gepland voor 2013. Vóór sluiting worden cliënten op individueel niveau gescreend op zorgbehoefte. In overleg met cliënten wordt zonodig gezorgd voor alternatieve zorg- en opvangvoorzieningen. Dat betreft maatschappelijke opvang voorzieningen die over de kennis en kunde beschikken om (ook) met verslaafde cliënten om te gaan zoals dagbesteding Haagse Zaak, woonprojecten voor chronische gebruikers (Mi Casa, Woodstock) en de ambulante klinische verslavingszorg. Daarnaast wordt een nieuwe vorm van huisvesting ontwikkeld: Housing First, waarnaar inmiddels een zestal cliënten van de gebruikersruimte is toe geleid.

In het manifest is aangegeven dat regiobinding moet worden toegepast zoals deze bedoeld is. De regiobinding wordt in Den Haag toegepast zoals is aangegeven in de handreiking "Landelijke toegankelijkheid in de maatschappelijke opvang". De volgende criteria gelden:

- aanvrager is ouder dan 18 jaar;
- verblijft rechtmatig in Nederland;
- heeft binding met het verzorgingsgebied of ontvangt als ex-gedetineerde nazorg vanuit de gemeente Den Haag.

Daarnaast geldt de hardheidsclausule wanneer er zwaarwegende redenen zijn. Een aanvrager mag dan, ondanks het feit niet te voldoen aan de gestelde criteria, toch gebruik maken van de voorzieningen binnen de Maatschappelijke Opvang. Indien iemand niet aan de criteria voldoet en er ook geen zwaarwegende redenen zijn dan ontvangt deze persoon begeleiding bij de overdracht naar de centrumgemeente waar de aanvrager wel binding mee heeft.

Volgens de schrijvers van het manifest zou de gemeente geen waarborgsommen en bemiddelingskosten meer betalen. In de volgende situaties stelt de gemeente dat er sprake is van bijzondere omstandigheden die aanleiding geven voor bijzondere bijstand voor algemeen noodzakelijke kosten (in casu bepaalde woonkosten):

- mensen die uit de crisisopvang komen en opnieuw moeten beginnen;
- mensen die na langdurig verblijf in een verzorgingshuis of verpleeginrichting opnieuw zelfstandig gaan wonen en onvoldoende middelen hebben;
- mensen die na een detentieperiode van 6 maanden of langer een zelfstandige woning betrekken;
- mensen die om medische redenen moeten verhuizen en niet door eigen toedoen buiten de werking van de voorliggende voorzieningen vallen;
- mensen die om sociale redenen met spoed moeten verhuizen, zonder dat er een beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening (Wmo);
- statushouders die vanuit de COA een huis toegewezen krijgen;

- jongeren die vanuit een crisissituatie zelfstandig gaan wonen;
- dak- en thuislozen die woonruimte krijgen.

In situaties anders dan bovengenoemd, maar die hier sterk op lijken, is het in bepaalde individuele situaties (denk aan de situatie dat het welzijn van kinderen in het gedrang komt) eveneens mogelijk om bijzondere bijstand voor algemene kosten te verstrekken. Het geschetste beeld in het manifest met betrekking tot het niet verstrekken van woonkosten bij daklozen en gedwongen verhuizingen is niet in overeenstemming met het bovenstaand uitgevoerde beleid.

Tijdens de commissievergadering is de vraag aan de orde geweest om te onderzoeken of mensen die van uit het daklozenloket zijn overgedragen aan Werkplein, langer gevolgd kunnen worden.

Er is op het ogenblik een pilot aan de gang, die als doel heeft om een klant langer te volgen. Het daklozenloket, het CCP en de afdeling Dak- en Thuislozen van de dienst SZW, zorgen voor een warme overdracht van het CCP traject naar een traject bij Werkplein. De klant komt daarbij in de caseload van het Dak- en Thuislozenloket in plaats van in die van een reguliere Werkpleinconsulent. De eerste ervaringen zijn positief. Klanten komen sneller in een traject.

Werk en inkomen

In het manifest is aangegeven dat het voor burgers soms lastig is om aan de verplichtingen die horen bij een uitkering te voldoen. Ook zouden burgers soms lang moeten wachten op een besluit op hun WWB-aanvraag. Onderstaand wordt hierop ingegaan.

Arbeidsverplichtingen gelden naar vermogen. Dat wil zeggen dat in beginsel iedereen actief is, tenzij dit vanwege individuele omstandigheden niet kan. Dat geldt ook voor het verplichten van sollicitatieactiviteiten. Bij twijfel over de vraag of iemand de gevraagde inspanningen op medische/psychische gronden al dan niet aankan, wordt een objectief medisch advies aangevraagd. Als iemand om medische/psychische redenen evident niet in staat is om enige inspanning te verrichten, wordt hij volledig ontheven van de verplichting om te solliciteren en werk te aanvaarden. Dit kan overigens ook tijdens een traject blijken.

Het maatregelbeleid is van toepassing zodra belanghebbende zich verwijtbaar niet houdt aan de voor hem/haar geformuleerde inspanningsverplichting.

In de Algemene wet bestuursrecht is vastgelegd dat de beslistermijn voor een aanvraag WWB in principe acht weken bedraagt. In 2012 is (tot oktober) in ruim 90% van de aanvragen binnen acht weken een besluit genomen. In twee situaties kan de beslistermijn langer dan acht weken zijn:

- *De burger heeft een aanvultermijn gekregen*
Komt de burger bij de aanvraag zijn (informatie)verplichtingen niet na, dan kan de gemeente de burger een aanvultermijn geven waarbinnen de burger wordt gevraagd om dat alsnog te doen. De beslistermijn van acht weken wordt verlengd met de aanvultermijn die de gemeente de burger geeft.
- *De gemeente heeft de termijn verlengd*
Als het de gemeente niet lukt om binnen acht weken een beslissing op de aanvraag te nemen, dan kan de gemeente de termijn één keer verlengen. Hierover ontvangt de burger een schriftelijk bericht van de gemeente.

Om te voorkomen dat burgers hun maandelijkse betalingen van bijvoorbeeld vaste lasten niet kunnen verrichten, bestaat er na vier weken recht op een voorschot (WWB art. 52). Het voorschot bedraagt in ieder geval 90% van de hoogte van de algemene bijstand.

Cliëntenraad SZW

In het manifest wordt gesteld dat de Cliëntenraad meer onder de aandacht moet worden gebracht. De folder van de Cliëntenraad is recentelijk ontwikkeld. Met de Cliëntenraad is afgesproken te wachten met de internetsite totdat de folder gereed zou zijn. Nu kunnen verdere stappen ondernomen worden om de Cliëntenraad meer bekendheid te geven. De suggesties die worden aangedragen om de Cliëntenraad te vermelden op de site denhaag.nl en in de gemeentegids zijn zinvol en worden meegenomen in de besluitvorming door de Cliëntenraad.

Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz)

Ik heb aan uw commissie toegezegd om aan te geven wat de criteria zijn voor het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen. De belangrijkste criteria zijn:

- de aanvraag dient gedaan te worden door een zelfstandige izv Bbz;
- het bedrijf of beroep dient rechtmatig uitgeoefend te worden;
- het bedrijf of beroep is na bijstandsverlening naar verwachting levensvatbaar;
- de zelfstandige is voor de voorziening in het bestaan aangewezen op arbeid in eigen bedrijf of zelfstandig beroep;
- de zelfstandige heeft, alleen of samen met degenen met wie het bedrijf of beroep wordt uitgeoefend, de volledige zeggenschap en draagt de financiële risico's.

Langdurigheidstoeslag (LDT)

Uw commissie heeft gevraagd om informatie over het bereik van burgers die aanspraak kunnen maken op de LDT. Uit de armoedemonitor 2012 blijkt het volgende:

	2009	2011
Doelgroep LDT (aantal burgers)	17.754	21.921
Gebruik door doelgroep van LDT	9.421	13.143
Percentage bereik doelgroep	53,1%	60,0%

Zowel absoluut als relatief is het aantal verstrekkingen LDT toegenomen. De LDT kan overigens met terugwerkende kracht worden aangevraagd voor voorgaande jaren.

Met vriendelijke groet,
de wethouder van Sociale Zaken, Werkgelegenheid en Economie,

H.P.M. Kool